

A cserebogarak erdészeti jelentősége és az ellenük való védekezés nehézségei

Csóka György és Hirka Anikó

Erdészeti Tudományos Intézet, Erdővédelmi Osztály, Mátrafüred

e-mail: csokagy@erti.hu

A cserebogarak erdészeti vonatkozásban a legjelentősebb kártevő rovarfajok közé tartoznak. Erdészetileg legjelentősebb fajaik a májusi cserebogár (*Melolontha melolontha*), az erdei cserebogár (*Melolontha hippocastani*), de pl. a Duna-Tisza közti homokháton a keleti cserebogár (*Anoxia orientalis*) és a kalló cserebogár (*Polyphylla fullo*) is számottevő jelentőségű.

Kártételük kettős, egyrészt a rajzó bogarak lombrágásából, valamint a pajorok táplálkozása nyomán bekövetkező csemetepusztulásból áll. A lombrágás főként bükkön, nyáron, fűzeken, szelídgesztenyén, gyertyánon és tölgyeken gyakori. Utóbbiakon különösen akkor okoznak érzékeny károkat, amikor a bomló rügyeket, illetve a még ki nem fejlődött leveleket rágják. A *Melolontha* fajok lombrágását az utóbbi 25 év átlagában évente mintegy 14 ezer, míg az egyéb fajok okozta lombrágást évente 700 hektárról jelentik a gazdálkodók.

A lombrágásnál területi kiterjedést tekintve kisebb, jelentőségét tekintve viszont nagyobb a pajorok kártétele. Különösen nagy jelentőséggel bír azokon a laza talajú területeken, ahol az erdőfelújítást mesterséges úton végzik. Ilyen helyeken a pajor kártétel az erdőfelújítás sikerének legjelentősebb hátráltatója és gyakran többszörösen ismételt pótlást, illetve esetenként újraerdősítést tesz szükségessé. Ez a felújítási időszak elhúzódását és jelentős költségnövekedést eredményez. Az utóbbi 25 év átlagában évente 1900 hektáron jelentkezik pótlást is szükségessé tevő pajorkár. Ennek többletköltségei a mértéktartó becslések szerint is eléri az évi 100 millió forintot.

Az erdőgazdasági gyakorlatban a cserebogarak kártétele ellen általában kombináltan védekeznek, egyrészt a rajzó imágók elleni inszekticides permetezéssel, másrészt pedig a pajorok elleni talajfertőtlenítéssel, talajinjektálással. Nem ritka eset, hogy az egyik védekezés pénzügyi, vagy más okok miatt elmarad. Sok területen a természetvédelmi szabályok is korlátozzák a védekezési eljárások végrehajtását. Ebből kiindulva minden olyan biológiai védekezési technológia, ami nem esik természetvédelmi korlátozás alá, az erdészeti körökben nagy érdeklődésre tarthat számot, így a rovarpatogén fonálférgek alkalmazásán alapuló módszer is.